

Николай Григорьевич Седух — кончук эки токар болгаш бешки разрядчыг слесари. Автомашиналарнын тормоз системанын септор таласы-биле бугу ажылдарын ол бедик шынарлыг күүсүрүп турар. Онч азында турар чегини ишти кезээде арыг-сиг.

ЧУРУНГА: Даг экспедициязынын автобазасынын токар-слесари, коммунисттик күш-ажылдың шалычыгы Н. Г. Седух токар станогунга ажылдап турган үзүндө.

В. РАЧОВСКИЙНИН ФОТОЗУ.

Чүткүлдүг иш түңнелдиг

Талды районунда «Коммунизмдин жерин» колхозунун хоочун малчыны, Ленин орденин ээлеген Оюн Лаа-Сүүнү кодамында хой оодашкыны үргүлчүлөшкөн. Малчыга бижылган 662 төрүт хойнуң 516-ы оодаан, оон 530 хураанын ап, дорук-туруп турар.

Чаш төлдү дуржулгалыг сакмандыктар: О. Чыртай-Уруг, О. Шинмаа, О. Чыртай-маа, С. Лаа-Сүү олар ажаал, хайгаарып турарлар. Кыш соок, хар улут болза-даа, дуржулгалыг малчы төрүт хойн элтет, күштүг чыл ажырганын чангыс-даа баш хараан болгаш чаш төлдү база онча-менди болуп турар.

Н. БЕГЗИ.

Өзүл делиг

Тес-Хем районун «Чодураа» колхозунда СССР-ин Эмгек Советинин депутат Илан Дувагун бригадирлер 26-1 хойнуң бригада апрель 10-та чедир төртүр 100 хойга оонаштыр 102 хураанын ап, кыштан болгаш чашта-хур ашкан. Бригадада иштисин-биле төртүр 8 кодан хой бар. Оларнын 6-ы 100 башка оонаштыр чаш төлдү харында арткан алган.

Тодаргайларга бригадир боду 100 хойдан 116-ны, Тыва АССР-ин Дээди Советинин депутаты Максим Сувагун 113-тү, коммунист Илан Чаман-оол 111-ни, хойну Борис Сырат 109-ту, партия бөлүгүнүн секретары Шимит Серот 108-ти түс бүрү алганын.

Районун «Ак-Эрик» колхозунун малчыны бо хүнерде 100 баш хойга оонаштыр 84 хураанын алган. Малчы Ч. Даганын кодамында төртүн 304 хойдан алган 330 хураан эки дорукту турар. Оон кодамында ам-даа 25 хой немештир оодаар. Хойжулар Т. Чаман-оол төртүн 305 хойдан 337 хураанын, Х. Шимит 329-дан 350 хураанын камгап ап, муракатылар болганын.

А. ДЕМБРЕЛЬ.

Сорулгавыс улуг

Кара-Хаак школазынын коллегия ооредиге-книгадан алынып, азындагы өлкөдөгү бүгү күчтөнгөн утандырган. Ушкү удуңда ооредигенин дендеп элден бедик болган.

Школазын доозукчулары — 8-ки классчыларда багый демократ өөреникчи чок. Класс башкысы З. Л. Мадырова доозукчулар-биле кызымат ашканын турар. Экземплет белектерге салып салдыган. 8-ки классчыларын булуңун бедиктеди.

Оон аңгыда 6, 3, 1 класс-тарын ооредигенин база 100 хуу болган. 4-кү удуңдуң чедикчинин доозар, өөреникчилерин класс-тар классче шилчидер чутуга сорулга бистин мурунуста салдыган.

3. БУРУНЕЙ.

Ак-Туругдан медээлер

«УТКА 25 чылы» совет-хоочун Ак-Туруг салбырынын Кара-Сугда хойжуу Суваг Базаанын кодамында төртүр 430 хойдан 280 хой төртүн, чаш хураган меңдир турар. Төртүн хойга, чаш хураганга чирчир чөм бар.

С. Базаан 60 чылын төртүр 100 хойга оонаштыр 85 хураанын, бир хойдан 2,5 күтүк кыргын алганын, 20 тонна ситенин белектер, кыштан боду эки шынарлыг септен алганын хураган.

Ховалыг Чимис, Суваг Дырмыс-оол олар Терек деп черде 200 хойды кадырар турар. Амдызында төртүн 35 инекти бызааы менди, шынар.

Бо чылын Х. Чимис, С. Дырмыс-оол төртүр 100 инектен 85 бызааны алганын хураган, күжүлгүлүгүн ашканын хураган.

Салбыр баштар чери чакы хову ашканын белектерге баш бурунгар чоруду, Кара-Сугда механика-торлар чурттагар чери, столоваяны чутугал, септен.

К. КЫЗЫЛ-ООЛ.

Улук-Хем район.

Делегей бо хүннерде чугаалажышкыннар доозулган

ВЕНА. (СЭТА). Ядролук чазылдырышкыннары тайбын ажылгаар дугайында совет-америк чугаалажышкыннар апрель 16-да Венага доозулган.

Чугаалажышкыннар совет төлөөлөрүн академик Е. Н. Федоров, америк төлөөлөрүн АКШ-тын атомнуг энергия таласы-биле комиссиязынын нежигүү Дм. Ф. Тейл баштаан.

Чугаалажышкыннар доозулган соонда кады кылган дындагыны парлап үндүргөн, ында чугаалааны болза:

«Ядролук чазылдырышкыннары тайбын ажылгаар дугайында совет-америк чугаалажышкыннар апрель 14-тен 16-га чедир Венага болган.

Чер иштинге ядролук чазылдырышкыннары ырак эвес келир үеде нефть болгаш газ тывыжын шалкынчыдырынга, чер иштинге дилинде-терин тургузарында чедишкенин ажылгап болур дээр-зинге талалар чепшээрешкен. Ядролук чазылдырышкыннары экисизациялыг ажылгаарга — кандаалыг район-нарга суг шыгымдыр тургузарында, каналдарны казы-рында, казар ажыгыт бай-лыктарын амык тывыжын үезинде казар ажылгаарга болгаш өскө-даа ол ышкы чүүл-дерге база ажылгап болур.

Экономика таласы-биле көргүзүлгөр телевиденден хамаарыштыр эскерилер турмак, ядролук чазылдырышкыннары ол сорулгаларга ажылгаар черле ажыгыт болгаш анаа аралары ажылгаары болдунмас азы оларны ажылгаары ажыгыт эвес черлерге ажылды чорудар арганы берип турар. Тодаргай байдалдарны сагыр болза, техниканың амгы денелери чер иштинге чазылдырышкыннары херелдешкенден чонку камга-лаарынын айыыл чок чоруу-нуң национал азы иштинге хүлээп көрдүнгөн делегей норма-чиктерининг хемчээлдеринге бүрүн боттандырар арганы бээр.

Техниканың амгы байдалы дугайында санал-оналдарнын солчулгалы ажыгыт болган дээрзинге ийи тала-ны төлөөлөр чепшээрешкен болгаш чугаалажышкыннары нелир үеде үргүлчүлээр болдунмас азы оларны ажылгаары ажыгыт эвес черлерге ажылды чорудар арганы берип турар. Тодаргай байдалдарны сагыр болза, техниканың амгы денелери чер иштинге чазылдырышкыннары херелдешкенден чонку камга-лаарынын айыыл чок чоруу-нуң национал азы иштинге хүлээп көрдүнгөн делегей норма-чиктерининг хемчээлдеринге бүрүн боттандырар арганы бээр.

ажыгыт деп санаан. Бо чугаалажышкыннар тайбын сорулгаларга ядролук чазылдырышкыннардан чагай нежик ядролук чепсекти негеп-ретпес дугайында керээздинг V чуулгунга дүүштүр кандай арга-биле алдынар дугайында айтыргыны керээз-даа болза, талалар ядролук чепсекти негеп-ретпес дугайында керээздинг үстүндө айткан чуулгунга дүүштүр бо чугаалажышкыннары чорутканы илде-ажыгыт болган деп санаан, ядролук чазылдырышкыннары тайбын ажылгаарындан керээздинг хандырып бээр ды-на хей чагай нежиктери не-рээздинг киркиччилери — ядро-лук эвес курунелерге чедиктир болур.

В. И. ЛЕНИННИН ӨЛҮМ ЧОК ИДЕЯЛАРЫ

ДЕЛИ. (СЭТА). «В. И. Лениннин төртүнгөн хүнүн-ден бээр чүс чылын байыр-лар дугайында» Индиянын Коммунисттик партиясынын Национал чөвүленин резолюцияда чугаалааны болза: «Лениннин адым кийин төрөлгенин амык тогузугу-не эргин салган болгаш чер бөм-бүрээзин адымны бир кез-инде кийин кийи мөчүтүр чорутуу монгоде ууткаан Ок-тябрьн Улут революциязын кезеде холбаштырар. Резолюцияда чугаалааны: «Ленин амыктын болгаш тараачыларын угууш-лаан халдаашкынын баштаан олум чок болышкынның сору-ку киркичтин, башкычыны болгаш оорганакчыны болган. Ленин СССР-ге социализм тургузарынын болгаш комму-низмге шилчирген үндө-нирин ашканын кылган. Ленин болгаш оон тилеттер-бес идеялар аайкы улук бер-гедер турмак, социализм тургузар, фашизм чыла шаар, бодунуң чуртунуң кат-тап тургузар арганы күчүдүр Коммунисттик партияны а ба-шкыткан Совет Эмгекчилер маадырлыг улузунга берген.

Делегей хемчээлдинг импе-риализмдин болгаш реакция-ны күштөрин олтур шаар херекте кол ачы-хавыла Ле-нинин партияга башкычы бол-гаш тургуза халдаашкынын дээр, Индиянын Коммунист-тик партиянын марксизм-ленинизмге үндөшкөн идеология таласы-биле улам ылай-сырып каттыштырар дээр, оон организациязын быжык-лаар дээр, амыкты чонпар-биле оон харылааларын хө-жүдүр дээр, бистин уласту-рынын революстүг демисе-линге ону улам чидик чепсек болдурар дээр демисежир-дир».

Бүгү делегейн амыктын амгы-биле кады, чер бөм-бүрээзин бүгү амыкты чон-пары-биле кады, бистин чур-тувустун угазылганын бүгү күштөри-биле кады Индиянын Коммунисттик партияны а ба-шкыткан чөвүлени Лениннин төртүнгөн хүнүндө бээр чүс чылын эзулдуң кылгар. Лениннин төртүнгөн хүнүн-ден бээр чүс чылын эң ула-ты салгышын болгаш эң төлө-тинг арга-биле демисежир дээр дээр, Индиянын Коммунист-тик партиянын марксизм-ленинизмге үндөшкөн идеология таласы-биле улам ылай-сырып каттыштырар дээр, оон организациязын быжык-лаар дээр, амыкты чонпар-биле оон харылааларын хө-жүдүр дээр, бистин уласту-рынын революстүг демисе-линге ону улам чидик чепсек болдурар дээр демисежир-дир».

Апрель 16-да Моол Арат Республиказын элчин черинге моолдуң чазанын хүлүдүл би-жиктерин азын хой совет бугурулгаларга, топ албан черлеринге болгаш өоредиге черлеринге тыыскаан. МАР-нын Министр Чөвүлени ол шаңналдарын МАР-га соци-алисттик тургузуушкунун Моолдуң белек, мергендиги национал кадрларын белек-көрүнүн хөргөзгө угуу дуа-ламчыны, моол болгаш совет улустарын чачыл болгаш акы-думма найыралын быжык-лаарында чутуга салышкы-ны дээр база Октябрьн соци-алисттик Улут революциязын 50 чылына холбаштыр оларга тыыскаан.

Хүлүдүл бижикте р-б-и-е шаңналган организациада р-и-е аразында Минск, Алтай, Харьков трактор заводтары, Ростовтун колхоз амык-агы машина туудушкуну завод, «Гипрогор» биле «Моспроект» телевиди институттары, СЭПН ТК-нын чанында Партиянын дээр шк-о-а-а-а, ВЛКСМ ТК-нын чанында ком-сомолдун топ школары, Мос-кванын М. В. Ломоносов атыг Кургане университети, Коздэ амык-агынын Тимирязев атыг академиязы, В. И. Ленин

Моол шаңналдарны тыыскаан башкы атыг институту, Де-мир-орук транспортуң иж-женерлер институту, В. И. Ленин атыг Шериг-полити-тик академия бар.

Хүлүдүл бижиктерин башкы совет хамаатыларына база тыыскаан.

МАР-нын СССР-де элчин Н. Лувсанчуутын шаңналы алганы-биле холбаштыр совет бугурулгалар, албан, өоредиге черлеринин коллектив-терининг төлөөкчилеринге болгаш хамаатыларга чурек-тинг ханымалдан байыр чедир-ген. Моол болгаш совет улустарын аразында акы-думма найырал МАР-га болгаш СССР-ге социализм, комму-низм тургузары дээр бижы-лыг, хөжүдүр дээринге бу-зулушкунга холбашкы бол-гаш.

Москванын С. Орджоники-дзе атыг Инженер-экономика институтунун ректору О. В. Козлова Моол Арат Респу-бликанын чазанын өөрү четтир-генин шаңгалганын өмү-нөздөндө илгерилеген.

(СЭТА-нын корреспондентизи).

Уругвайның Компартиязынын ТК-зынын меделели

МОНТЕВИДЕО. (СЭТА). Уругвай коммунисттик компартия болгаш амыктын партияларын Москвага Делегей чөвүлө хураын чымалдыр дээр шилчирген турмак чуртун болгаш оон бүрүн чедикчининг болурунга эң улук күжүлгүлүгүн ашканын амык деп, Уругвайнын Коммунисттик партиязынын ТК-нын уластурун чутуга алган. Уругвайн удуруткуну оорганын хура-мын апрель 10-11-де болган. Коммунисттик болгаш амык-тын партияларын Делегей чөвүлө хураалы комиссийына Москвага кылган амыктын киришкен уругвай төлөө-ринин башкыны аш Массера-нын илгектин ол хураал-дынна болгаш ам болур Чөвүлө хураалдын кол доку-ментининг төлөөленин чуга-лаашканын, УКУП-ин ТК төлөөлөрүн амык-чоруду-ганын чутулуг деп санаан бол-гаш амыктын документини ашканын кылгырында 67 пар-тияларын төлөөкчилери киришкен деп чүе билин-гир болгаш.

СОВЕТ ЖЕРЭЭЖЕННЕРНИН БЕЛЭЭ

ХАНОЙ. (СЭТА). Совет жерээженер комитетинин «Лазарев» теллох-биде чедир келген белээ Вьетнамнын жерэе-женеринге хүлөдүн бөрүнчү бузулаы Ханойга болган. Белээтин иштинде 50 тонна чигир, 25 тонна рис, 18 тонна кадырган болгаш халдаашкан сүт, 62 муң метр пөс, ам айма, школа херексел болгаш өскө-даа барааннар бар.

Дайымын хоочун киркиччилерин Совет комитетинин Президиум нежигүү М. Четнева совет жерэеженерин болгаш Совет Эмгекчилер бүгү уластурун чурек-тинг ханымалдан эң ийги байырын вьетнам жерэеженерге дамчыткан.

Хары сөзүнге Вьетнам жерэеженерин дарагынын ораакчызы Ле Тхи Суен Вьетнамдын уластурун демисежир биле эпитетти каттыштырылганын шимчээшкенин илгекчилер киришкен дээр совет жерэеженерге или-биле өөрү четтир-генин вьетнам жерэеженеринг өмү-нөздөндө илгерилеген.

Бистин уластурун чедир алган тил-делелерин Совет Эмгекчилер акы-думма дууламчызындан чардымас дээрин Ле Тхи Суен меделдиген.

дан үндүргөн. Тайнинг мжу-да отрядтар апрель 10-да дай-зынның элден каш туруштары-ны халдаашканын кылган, оон түңнелден, баштайм да-дээрин бузуулар алгаш, дай-зынны каш-каш чок солдат-тарын тыскаалдан үндүргөн.

Вьетнам демократтыг республика бөгүн

ВДР. Эң муруну Куангбин мжу аме-рик агрессорларын бомбалаашканынга онза күштүг-биле кыгыдган. Ында шери-г таласы-биле кыгыд-даа укур-дузазы чок бичин көвүрүлгө бичин ууй тевис-келен каалган.

ЧУРУНГА: Донгхой хоорайже баар орукта көвүрүлгүн септеген.

В. СОБОЛЕВНИН ФОТОЗУ.

(СЭТА-нын фотохрониказы).

ГКП-нин программнын меделелинден

1969 чылдын январь төңчү-зүнде Дюссельдорфка болган парлалга конференциязында Герман коммунисттик партия-нын Федералдыг комитети ГКП-нин Программнын меделелин төлөөлөтүн ГФР-нин хой-ниития чутугалыгы коор-кылдыр кириген турган. Пар-тиянын чер-черде оорганак-чыларынның хураалында болгаш конференцияларында ГКП-нин Программнын ме-делелин төлөөлөтүн апрель 12—13-те Дессен хоорайга ГКП-нин съездин Программнын меделелин төлөөлөтүн чуга-лаашкан болгаш ону бир-үн-биле башкалар.

ГКП-нин Программнын ме-делелинде чугаалааны болза: «Герман коммунисттик пар-тияны ГФР-ин амыктын анык-тында партиянын партияны болур. Партиянын төртүн чур-туу ол, оон сорулгалы ыла. ГКП-нин амык-чорудуулары амыктын аныктын делегейин чаргытырче улаандырган шү-гүмчүлүк эртен — Марк-сти, Энгельс болгаш Лениннин өоредигени үндө-шкенин. Партия күрүндө болгаш ийилдөөдө удуруткун-рольду амыкты улае чедир азын дээр демисежир. Гер-ман коммунисттик партия амыктын аныктын чангыс элпи болгаш демисежир бүгү күштөрин сыйы катты-жышкынын чедир амык дээр шилчирген турмак. Партия амыктын чонпарын болгаш аныктын ортузунга меделердин болур чорукту негептерип күш болуп ашкы-лар. ГКП бистин чуртувус-те-биле, социализм-биле дегне чорутуу күзет турар».

Ажылын шимчээшкенин революстүг чангыштарын бодуна шилчирген, феде-ралдыг республиканын амык-тын аныктын амык болгаш кешир үеде эрге-ажыктарын барылаашкан. ГКП болза ГФР-ин амыктын аныктын болгаш оон партияны — Гер-маниянын Социалисттик чангыс аай партияны-биле бодунуң сыйы холбашканын биле тур-пар.

Германиянын Федеративтик Республикасында чаа тур-густунан Герман коммунисттик партиянын Программнын ме-делелин амык уткаын номчукулуга таныштырары-биле минда парлалдыны.

ГКП дээр ГФР-ин амык-тын аныктын болгаш деле-гейин амыктын шимчээшкенин кезин болур ден медел-дешкан. Программнын ме-делетте чугаалааны болза: «Ажылын аныктын эрге-ажыктарын хандырар дээр де-мисежир, ийилд болгаш, не-мек нацияның бузууг эрге-ажыктары дээр турмак, ни-терационалчылар болур бо-лганмыста, бүгү чурттарын амыктын аныктын кады амык-дамыгазын тургузар дээр демисежир бис. Совет Эм-гекчилер болгаш социалист-тик өскө-даа чурттарын комму-низм-биле, капиталисттик чурттарда коммунисттер-биле кады кешир үе алаа хамар-жыр бүгү делегей шимчээшкенин талашыла бис. Бот-тарын национал хамаарыш-пес чоруду дээр демократия, дещиже болгаш социализм дээр, империализм дээр болгаш колониализм хамаа-рыштага уду демисежир тур-пар бүгү уластуру-биле эпитет-килени каттыштырар тур-пар бис».

ГФР-де болушкуннарнын амык хөжүлдешиге хамаа-рышкыны ГКП-ин салып тур-пар кол сорулгалы болза күрү-нени болгаш ийилдөөдө демократтыг бузуу-биле чар-гытыр болур. Программнын ме-делетте дечелдиги: «Бистин уластуруса амыкчалык чутуга айтчыларын шилчир-дээрине орук чүгө амыкты массаларын позитив-тик идеяны болгаш ийилдөөдө дамчыштыр, күрүнени болгаш ийилдөөдө демократтыг бузуу-биле чар-гытыр дамчыштыр бар. Де-мократтыг бузуу-биле чаргыла болза, ГФР-ин боттук, му-ракты демократиянын күрү-нени болдурар. монополисттик капиталдын эрге-чаргызын кыжыгарлаар, неонацизм болгаш милитаризм улуң кү-жүлгүлүгүн амыктын аныктын эртер дээр ол. Демократтыг

тиледик социалисттик бузуу-биле чаргытыр болур дээр анык-тышкан. Программнын ме-делетте дечелдиги: «Бистин чуртувусу амыктын аныктын болгаш бүгү амыктын чонпар-нын эң хой уругузу боттары-нын социал эргелери болгаш демократтыг чаргыталаар дээр демисежир чоруду, тур-густун амыкчаларын эпитет-килени хандырар, соци-алисттик ийилдөөдө бурунгар төлөтүг шимчээшкенин эрге-жөк чутугалы меделер биле бээр дээринге ГКП бузу-редиген.

Социалисттик ийилдөөдө тур-гузуу уластуру күш-ажыкты өскө-даа бодуктери-биле өил-дө амыктын аныктын позитив-тик эрге-чаргызын чаа-лан алганын негет турар деп айткан. Программнын ме-делетте дечелдиги: «ГКП социализмге ГФР-ин күш-ажыктын уластуру эң таарым-чалыг орукте, хамаалы дайы чок орукте чүткүлдүг. Чогу-на харын тергидик реаксия-лыг аныклар боттарынын эрге-чаргызын болгаш там-чык-амыктын хөжүр артырын алганын орадашкышкан, улуска уду хан тогушкун-нуг күчүлүд кезеде ашкы-дан келген. Капиталисттик уластурун чуртунуң чар-гытыр орадашкышкан деп. Про-граммнын меделетте дечел-диги.

ГКП-нин Программнын ме-делетинде айтканы болза: «Күштөрин политика талашы-биле таарыштыр тургузарын амыктын аныктын амыкты, монополисттик капиталга дар-латкан чонунуң бүгү бодук-теринге амыкты кылдыр өскерттир — демисежир кол сорулгалы ол. Оон-биле кады ол болза, кынды-даа демократтыг болгаш ийилдөөдө дечелдиги чедир азын, парламенти-нин составын өскерттирине болгаш ону уластуру эрге-ажыктарын төлөөлөтүн оорган болдурарына эң чутуга не-гелде болур. Ол болза, чаа по-литиканы чорудуурыга белең чазакты тургузарына баш-тайгы белектер-дир».

ГКП-нин сорулгалы ийи-

дан үндүргөн. Тайнинг мжу-да отрядтар апрель 10-да дай-зынның элден каш туруштары-ны халдаашканын кылган, оон түңнелден, баштайм да-дээрин бузуулар алгаш, дай-зынны каш-каш чок солдат-тарын тыскаалдан үндүргөн.

УКУП ТК-нын Чангыс се-кретары Ролей Арменьянин Уругвайда иштин байдалын болгаш партиянын сору-галарын дугайында плет-кени УКУП ТК-нын хураалы-га дынаан.

АГРЕССОРЛАРНЫН ЧИДИРИИ

КАИР. (СЭТА). Суэц хоорайдан Исламдинг чедир ат-кылажышкынын составка шугутуа израиль шеригтер биле етилет шериглерин ара-зынга 4 палата үргүлчүлээр артиллерия-биле боолашкы-нын үезинде израиль шериг-лерге улук когаралы тава-рыштырган. Египет артилле-рия чыгы чок алышкыны-биле 12 израиль танкыны, 3 ракета установказын болгаш өк-мө-зөк палкаан складты уут-кан.

